

Nezkrotné Polské ambice získat status Evropské velmoci působí mnoho problémů v rusko-běloruských vztazích. Tři kroky Polska směrem k Iniciativě Trojmoří a bitva o Bělorusko

- CZ24 News | 15. srpna 2020

POLSKO: Ambice Polska obnovit svůj dlouho ztracený status velmoci v Evropě získaly nový impuls poté, co Poláci společně s Litvou a Ukrajinou vytvořili tzv. „lublinský trojúhelník“, jehož cílem je de facto oživit polsko-litevské společenství coby jádro varšavské Iniciativy Trojmoří. To způsobí mnoho problémů Rusku ve východní Evropě, zejména pokud jde o strategické partnerství s Běloruskem, nevyzpytatelným spojencem, který byl po celá staletí součástí polské říše.

„Bitva o Bělorusko“

V poslední době se ukázalo, že Bělorusko je nejnovější fronta v nové studené válce, v níž mezi sebou soupeří Rusko a Západ, kterou jsem detailně analyzoval v článku „Bělorusko poslouchá USA na slovo – obviňuje Rusko z nepokojů, způsobených barevnou revolucí“. Dva týdny poté, co byla analýza publikována, Minsk zatkl 33 Rusů, o nichž tvrdil, že jsou součástí tajné operace na destabilizaci bývalé Sovětské republiky před prezidentskými volbami, které se konají příští týden. I když tuto konkrétní provokaci nebylo možné předvídat, samotný fakt, že se něco takového stane, se dal očekávat, vezmeme-li v úvahu obecný trend nepřátelství Běloruska vůči Rusku, což jsem rozpracoval ve svých článcích, neboť tuto problematiku pozorně sleduji přes polovinu dekády.

Iniciativa Trojmoří

Není téměř pochyb o tom, že Lukašenko vyhraje volby a bude znovu zvolen. Je tedy velmi pravděpodobné, že nejnovější provokace bude využita jako záminka, „věrohodná pro veřejnost“, která povede k urychlení jeho prozápadního obratu následně po volbách. Navíc k tomu nedojde v žádném geopolitickém vakuu, neboť Polsko učinilo velký pokrok v rámci zvýšení své atraktivnosti pro Bělorusko tím, že se v posledních letech prezentovalo jako důvěryhodná protiváha vůči Rusku, podporovaná Američany. To se děje především prostřednictvím „Iniciativy Trojmoří“, která by měla navazovat na projekt „Mezimoří“ (Intermarium), který prosazoval po 1. světové válce vedoucí představitel Pilsudski. Iniciativa se odkazuje na jeho cíl vytvořit síť spojeneckých států mezi Německem a tehdejší SSSR, přičemž geostrategický celek by byl větší, než součet jejich částí, a v Evropě by se vytvořil nový mocenský pól, vedený Poláky.

Současný projekt „Intermarium“ (Mezimoří)

USA podporují tuto Iniciativu Trojmoří, protože tento projekt považují za perfektní proamerický „klín“, vsazený mezi těmito dvěma velmocemi, zejména s ohledem na jejich nedávné sblížení v souvislosti s energetickým projektem Severní proud 2. Mnoho menších a středně velkých států, nacházejících se mezi nimi ve středoevropském a východoevropském prostoru, má na základě historie určité podezření ohledně záměrů Německa a Ruska, proto nutí vlády svých zemí, aby přirozeně vyhledávaly „vyvažovací“ sílu ze zahraničí. Společnost těchto zemí je podmíněna

historicky, a také dominantní kontrolou Spojených států nad mainstreamovým zpravodajstvím, vedoucím tyto země k uznání, že Amerika převzala tuto roli kvůli sobě, neboť tyto země jsou vedeny v tom směru, aby věřily, že je v jejich společném zájmu, aby USA zastávaly tuto roli. Za poslední měsíc došlo ke třem vzájemně propojeným událostem, které zvýšily atraktivnost Iniciativy Trojmoří pro Bělorusko v současném konkurenčním kontextu.

Tři kroky směrem k Iniciativě Trojmoří

Za prvé, prezident Duda – jeden z nejvěrnějších Trumpových spojenců na světě a hrdý polský nacionalista – těsně vyhrál své znovuzvolení, výsledek byl extrémně těsný, což jsem analyzoval v článku „Budoucnost Polska je zářivá, ale záře zeslabuje“. Tím bylo zajištěno, že vládnoucí eurorealisté budou pokračovat ve svých plánech ohledně Iniciativy Trojmoří, podporované Spojenými státy, místo toho, aby je „kompromitovali“ a zavdělili se Německu, jak by to pravděpodobně učinila „opozice“, ovládaná Berlínem. Za druhé, Polsko zřídilo tzv. platformu „lublinského trojúhelníku“ pro regionální spolupráci společně s Litvou a Ukrajinou, která de facto usiluje o oživení polsko-litevského společenství coby jádra Iniciativy Trojmoří. Není náhodou, že Bělorusko diskutovalo o „regionálních iniciativách“ s Polskem několik dnů po založení. Nakonec se Trump zavázal nasadit do Polska dalších 1000 vojáků.

Celkově je zřejmé, že ambice Polska obnovit dlouho ztracený status velmoci, dostaly nový impuls právě v době, kdy Bělorusko hledá způsob, jak „uvést do rovnováhy“ Rusko. Ve druhém funkčním období bude prezident Duda pravděpodobně svědkem toho, že jeho konzervativně nacionalistická strana napne regionální svaly země, o čemž svědčí zřízení lublinského trojúhelníku, který je symbolicky pojmenován po Lublinské unii z roku 1569, která vytvořila polsko-litevské společenství.

Vysláním 1 000 dalších amerických vojáků do Polska a zároveň stažením 12 000 vojáků z Německa byl vyslán silný signál, že USA považují Varšavu za důležitějšího partnera pro své cíle v Evropě ve 21. století, než Berlín, což v současnosti zesiluje celkový význam Běloruska, protože je na periferii Iniciativy Trojmoří, podporované Spojenými státy, a které bývalo součástí polské říše.

Je ve hře běloruská dohoda CEPA?

Pokud přijmeme skutečnost, že lublinský trojúhelník je jádrem Iniciativy Trojmoří, a že jeho cílem je oživit polskou sféru vlivu na země bývalého společenství a poté rozšířit svůj dosah na celou střední a východní oblast v plném souladu s americkými geostrategickými cíli vzhledem k Rusku, poté z toho přirozeně vyplývá, že Bělorusko by bylo perfektní případovou studií pro dokázání životaschopnosti těchto plánů. Polsko-americké spojení chce po volbách „ukrást“ tuto bývalou sovětskou republiku z ruské sféry vlivu tím, že ji bude pobízet k uzavření tzv. „Komplexní a rozšířené dohody o partnerství“ (CEPA) s Evropskou unií. Je to stejné, jako když Arménie, partnerský člen Euroasijské unie, ratifikovala CEPA před několika lety, přestože věděla, že to pravděpodobně vyprovokuje Rusko k zavedení krizových omezení na ochranu ekonomiky, a že vytvoří další „klín“, který bude možné využít.

Zničení Euroasijské unie

Mezi Ruskem a Běloruskem prakticky neexistuje žádná hranice, a to z důvodu společného členství ve „svazovém státě“, takže Moskva by byla nucena chránit své společnosti a firmy před tím, aby nebyly zaplaveny zbožím z EU, které by se do země dostalo přes Minsk prostřednictvím potenciální dohody CEPA. Tento scénář nikdy nenastal s Arménií, protože tato malá vnitrozemská země nesousedí s žádnými členy EU, nehledě na největší ekonomiky ve střední a východní Evropě, Polsku. Avšak Bělorusko je v úplně jiné situaci. Tato strategie je zřejmě založena na tom, aby Lukašenko komplexně

posílil vztahy své země se Západem, především ty ekonomické, a s Polskem, podporovaným USA, coby primárním partnerem Běloruska v tomto směru, což by přimělo Rusko reagovat podle eskalačního žebříčku, který by se pravděpodobně stupňoval. To by pak mohlo posloužit Bělorusku jako záminka – buď opustit Euroasijskou unii na základě vlastních výsad, nebo by Rusko de facto pozastavilo členství.

Z hlediska Běloruska to je velmi riskantní strategie, protože by způsobila nesmírné těžkosti lidem, jejichž životy je do značné míry spojeno s Ruskem, ať už přímo či nepřímo. Lukašenko by však mohl usilovat o krizovou ekonomickou pomoc ze Západu souběžně s urychlením privatizace ekonomiky, a o zajištění lepšího přístupu na trhy EU prostřednictvím potenciální dohody CEPA, a celkově tak zmírnit některé následky. Přesto by to byl velmi pravděpodobně otřes pro běloruskou ekonomiku, podobný tomu, co zažilo Rusko v 90. letech, i když je cílem vlády učinit vše, co je v jejich silách, aby zajistili, že to nebude zdaleka tak bolestivé, ani příliš dlouhé. Opět je třeba říci, že je to velmi riskantní krok, a že neexistuje žádný objektivní důvod, proč by to Bělorusko mělo udělat. Je to pouze Lukašenkovo osobní rozhodnutí.

Zprávy o informační válce

V případě, že Lukašenko uskuteční tento dramatický obrat, bude se pravděpodobně snažit objasnit to lidu na základě vysvětlení, že Rusko nejen že „zneužívalo“ své krajany tím, že „je nepovažovalo za sobě rovné“ a „vyvíjelo na ně nátlak“, aby „obětovali svou suverenitu“ kvůli zachování „Ruskem vedeného svazového státu“, ale aktivně se snažilo „vměšovat“ do jejich vnitřních záležitostí prostřednictvím falešných zpráv – skandálu s žoldáky – za cenu rizika, že se z Běloruska stane „jeden velký Donbas“. Tato negativní verze by mohla kontrastovat s „pozitivní“ zprávou, která se vytváří o Polsku. Podle ní má Polsko „politickou vůli postavit se Rusku“ – a to „způsobem, který je užitečný a má smysl“ – což z něj činí „vhodného partnera“ pro Bělorusko, protože sdílejí stejné, celkové strategické zájmy, a také mají společnou historii i se svými dvěma dalšími sousedy v rámci lublinského trojúhelníku – Litvou a Ukrajinou.

Černohorský model

Bělorusové, kteří aktivně vystupují proti vládnímu proamerickému/protipolskému obratu proti Rusku pokojnými protesty a/nebo veřejně projevují nesouhlas jinými prostředky, jako jsou sociální média, apod., by dost dobře mohli být obviněni z toho, že jsou „agenti Ruska/GRU“, a mohlo by být s nimi naloženo tím nejtvrdějším možným způsobem. Vůbec by nezáleželo na tom, že tato obvinění nejsou pravdivá, protože pro Lukašenka je důležité pouze to, aby hrál s „ruskou kartou“ v ruce, čímž by „legitimizoval“ nedemokratické tvrdé zákroky proti opozičníkům. Tytéž západní země, které si nyní Lukašenka předcházejí, ho jednou hanebně zesměšňovaly jako „posledního diktátora Evropy“. Stejně tak, jako přijaly podobně diktátorského prezidenta Černé Hory Milo Đukanoviće, který také zinscenoval protiruské provokace, tak budou akceptovat i jeho, až se začne řídit stejným modelem.

Závěrečné myšlenky

„Bitva o Bělorusko“ nevypadá dobře pro Rusko, jelikož se zdá, že Lukašenko se již rozhodl odvrátit se od bratrského souseda svého lidu ve prospěch toho, kdo je po staletí okupoval. Necítil by se přitom tak pohodlně, kdyby nebyl v nedávné době zřízen lublinský trojúhelník, který slouží jako integrační jádro Iniciativy Trojmoří (v jejímž čele stojí Polsko, za podpory USA), prezentované jako spolehlivý prostředek pro Bělorusko, který „vybalancuje“ ruskou Euroasijskou unii. Stejně jako u všech rozhodujících obrátů v dějinách, i Bělorusko bude muset zažít velký zpětný náraz, pokud uskuteční tento obrat někdy po volbách, které se konají příští týden, a nebude se jen snažit stavět do

špatného světla svého tradičního ruského patrona vůči potenciálnímu polskému patronovi kvůli prospěchářským zájmům. Janukovyč se domníval, že může udělat to samé, přesto to pro něj vůbec nedopadlo dobře.

Andrew Korybko

Překlad: zvedavec.org